

Nr 191.

Av herr **Rogberg**, om vissa ändringar i de reglementariska föreskrifterna för riksdagen.

Med föranledande av anmärkningen under punkt 1 i konstitutionsutskottets memorial nr 1 till årets riksdag synes mig att följande må andragas.

Uti båda de alternativa förslag till bestämmelser beträffande voteringsinstitutets närmare reglering, vilka såsom bilagor fogades till konstitutionsutskottets utlåtande nr 17 vid 1922 års riksdag, ingick föreskrift om växlande början med namnuppropen vid varje omröstning. Uti det till årets riksdag av konstitutionsutskottet i dess förstnämnda memorial intagna utkastet till bestämmelser om sättet för omröstningens verkställande åter förutsattes en vida stelare omröstningsform, i det namnuppropet alltid skulle i stadig och oföränderlig enformighet följa länsbankarna. Växlingen, vilken, olika utformad, såsom bekant, är i bruk inom åtskilliga främmande riksförsamlingar, skulle dock skärpa den enskilde riksdagsfullmäktigens uppmärksamhet och kanske även hans eller hennes känsla av ansvar. Måhända man också 1922 hade i tankarna möjligheten av en annan fördel. Sker omröstningen alltid i en viss ordning, så att alltid samma representanter få rösta sist, erhålla dessa representanter tillfälle att vid eljest något så när jämnt vägande röstetal fälla avgörandet. Detta hade man, såsom det kan tyckas, med allt skäl då velat förhindra. Mot en metod med omväxling i fråga om de personer eller länsbankar, vilka i förekommande fall skulle börja omröstningen, kan måhända det inkast göras, att det fullt ingått i vårt riksdagshus vanor, att omröstning skall ske i viss bankordning samt börja med stockholmsbanken. Om detta må medgivas, så läser dock därav endast följa, att annan röstningsanordning än efter länsbankar hos oss icke bör väljas, medan själva skyldigheten att börja vid omröstningen mycket väl bör kunna gå i tur och ordning mellan bankarna. Sådant bör kunna så mycket lättare gå för sig, som omröstningen självfallet och, såsom konstitutionsutskottet antytt, ej kan vidtaga förr än efter en viss varsel. Om vidare kanslipersonalen ålades att efter varje omröstning anslå vilken länsbank, som skulle börja vid kommande röstning, bleve rubbningen i riksdagsliyets vanor försvinnande.

Då vi nu stå åtminstone inför en möjlighet att det gällande beprövade omröstningssättet blir avskaffat, är det ett önskemål, att det nya omröstningssättet ordnas så, att detsamma, i görligaste mån, går fritt från anmärkningar utöver de med omröstningssättets natur sammanhängande; och

då en anordning med namnupprop med växlande början synes mig innebära åtskilliga fördelar och mera än andra metoder stå i samklang med den öppna omröstningens principer, får jag, som eljest visserligen icke är anhängare till den öppna omröstningen, under förutsättning att det nu vilande grundlagsändringsförslaget om öppen omröstning av riksdagen antages, med anslutning till konstitutionsutskottets utkast till § 11 i reglementariska föreskrifter för riksdagen i övrigt, beträffande 4:o avdelningen i utkastet föreslå nedanangivna ändring. Vid det förhållande att enligt vad för mig uppgivits uti redan föreliggande motion inom kammaren föreslås sådan ändring av 19 § i ordningsstadgan för första kammaren, som eljest av ett bifall till min motion skulle följa, avstår jag från eget och särskilt yrkande vidkommande sagda stadga.

På grund av vad jag här ovan anfört får jag således vördsamt hemställa, att kammaren, om det vilande grundlagsändringsförslaget angående öppen omröstning av riksdagen tilläventyrs skulle antagas, för sin del ville besluta

att i reglementariska föreskrifter för riksdagen införes en en ny 11 § så lydande:

§ 11 i Reglementariska föreskrifter för riksdagen.

1:o. Skall omröstning enligt riksdagsordningen ske öppet, skola kammarens ledamöter, sedan voteringsproposition efter given varsel upplästs och justerats, intaga sina platser, varefter voteringspropositionen ånyo uppläses. Medan omröstning verkställes, må ingen bliva stående å gången.

2:o. Med undantag för de fall, varom i mom. 3 stadgas, uppmane talmannen därefter först de ledamöter, som vilja rösta för ja-propositionen, att resa sig från sina platser, varefter samma uppmaning riktas till de ledamöter, som vilja rösta för nej-propositionen. Om härvid talmannen finner tvekan kunna råda om omröstningens resultat eller någon av kammarens ledamöter begär rösträkning, verkställes votering medelst namnupprop.

3:o. Omröstning medelst namnupprop skall omedelbart äga rum, därest talmannen före omröstningens början så beslutar samt då omröstning skall ske jämlikt 65 § riksdagsordningen. Om vid den slutliga voteringen i visst ärende sist vid voteringspropositionens godkännande begäran om namnupprop framställes av minst $\frac{1}{10}$ av kammarens ledamöter, skall ock detta voteringsätt omedelbart användas; i detta fall skall jämväl i det tryckta protokollet antecknas, huru varje ledamot röstat.

4:o. Då omröstning medelst namnupprop skall äga rum, böra i vardera kammaren minst två ledamöter, vilka talmannen därom anmodar, taga plats vid talmansbordet, för att över omröstningen föra anteckning. Vid omröstningen iakttages, att ledamöterna upppropas länsvis i den ordning de innehava plats i samlingssalen. Vid första omröstningen under riksdagen

göres början med Stockholms stad, vid den andra omröstningen med närmast efterföljande län och så vidare enligt länsordningen i medlemsförteckningen. Närvarande ledamot avgiver vid uppropet något av följande svar: Ja, Nej, Avstår. Omedelbart efter det omröstningen avslutats, tillkännagiver talmannen resultatet för kammaren samt låter i kammaren anslå vilken länsbank är i tur att börja vid följande omröstning.

Tillika föreslås,

att numreringen av paragraferna i reglementariska föreskrifter för riksdagen ändras och därav beroende hänvisningar korrigeras

samt att första delens tredje punkt i nuvarande § 11 ändras på så sätt, att efter semikolon insättes följande: »och må sammanräkning av rösterna icke i någondera kammaren äga rum, förrän underrättelse ingått, att namnuppropet i medkammaren avslutats».

Vördsamt hemställes, att vederbörande utskott behagade företaga de jämkningar i förslagets ordalydelse, som kunna finnas påkallade.

Stockholm den 5 februari 1925.

Herman Rogberg.
